

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1923.

Första kammaren.

Nr 2.

Måndagen den 15 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Friherre *Adelsvärd* anmälde, att han infunnit sig vid riksdagen.

Herr statsrådet *Thorsson* avlämnade Kungl. Maj: ts propositioner: nr 2, med förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtids-tillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. m.; och nr 6, angående gillande av den riksbanken meddelade frihet från skyldigheten att inlösa av banken utgivna sedlar med guld.

Herr t a l m a n n e n yttrade:

Jag vill lämna kammaren ett meddelande, på vilket jag fäster kammarens synnerliga uppmärksamhet. Förhållandet är det, att alla de valsedlar, som i dag utdelats, äro ogiltiga. Man har försummat förse dem med partibeteckning, vilket — såsom kammarens ledamöter veta — är uttryckligen föreskrivet. För att emellertid avhjälpa detta skall jag dröja något med valens anställande; vi ha ju åtskilligt annat att göra. Kammarens ledamöter böra därför nu endast tillskriva partibeteckningen på valsedlarna, men jag fäster därvid också kammarens synnerliga uppmärksamhet på, att denna partibeteckning måste skrivas på själva valsedeln och icke på rubriken, ty då går det ändå på tok. Jag vet icke vilken partibeteckning kammarens ledamöter ämna välja, men jag vill nämna, att i fjol, då det också var gemensamma listor, användes beteckningen »*den gemensamma listan*».

Herr Trygger: Herr talman! Den partibeteckning, som skulle varit angiven här, är: *den gemensamma listan*, och på det koncept jag lämnade stod detta också angivet i kanten. Det har brukat ske på det sättet. Jag har blott styrt om själva uppsättandet av listan; resten har sedan gjorts av andra. Det är således ett misstag, som här blivit begånget, varför jag visserligen i sista hand är ansvarig, och jag ber att få förklara, att denna lista avser att vara »*den gemensamma listan*».

Upplästes och lades till handlingarna följande från justitiedepartementet ankomna

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 13 januari 1923.

Till justitiedepartementet hade från länsstyrelsen i Stockholms län insänts en den 13 januari dagtecknad riksdagsmannafullmakt av innehåll att, sedan advokaten Eliel Löfgren blivit för Stockholms läns och Uppsala läns valkrets utsedd till ledamot av riksdagens första kammare för en tid av åtta år, räknade från och med den 1 januari år 1923, men denna plats blivit ledig, vid förrättning enligt 26 § av lagen om val till riksdagen professorn Martin Fehr i Stockholm blivit utsedd att inträda såsom ledamot av nämnda kammare för tiden till den 1 januari år 1931.

Vid den granskning av fullmakten, som företogs inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet samt vidare av vederbörande fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret, framställdes mot fullmakten icke någon anmärkning.

Protokoll över vad sålunda förekommit skulle jämte den granskade fullmakten överlämnas till första kammaren.

I ämbetet:
C. G. Bruno.

Herr talmannen tillkännagav, att han och de ledamöter, som fått i uppdrag att jämte talmannen tillsätta kammarens kansli och vaktbetjäning, ansett nödigt, att nu anställdes i kansliet fyra förste notarier och fjorton notarier med skyldighet att vara underkastade den förändring i tjänstgöring, som kunde föranledas därav, att sekreteraren ägde till sitt biträde vid förändret och uppsättandet av kammarens protokoll använda en av notarierna eller förste notarierna, vidare en förste kanslist, en registrator och sex kanslister samt såsom betjäning en förste vaktmästare och elva vaktmästare, däribland en för utdelning av postförsändelser m. m., med skyldighet för betjäningen att, i den mån så erfordrades och ske kunde, tjänstgöra även på annat håll inom riksdagen, och hemställde herr talmannen, huruvida kammaren godkände, att nämnda personal tillsvidare anställdes hos kammaren.

Härtill svarades ja.

Därefter tillkännagavs, att i enlighet härmed antagits såsom *förste notarier*: arkivarien i generalpoststyrelsen P. G. Widegren, revisorn i riksräkenskapsverket E. Lindström, E. Elfner och fil. magister L. Wistrand; *notarier*: kanslisekreteraren friherre O. T. Hermelin, f. d. sekreteraren i arméförvaltningen A. Göransson, revisorn i riksräkenskapsverket K. Norén, A. W. Fredén, juris doktorn och fil. licentiaten C. G. Melander, förste assistenten i telegrafverket E. O. Schalin, A. Lundman, e. arkivarien i kammarkollegiet H. Eriksson, fiskalen i kammarkollegiet J. H. Wallin, G. Torbiörn, banktjänstemannen T. B. Carlson, tid-

ningsmannen N. Holmberg, sekreteraren i Sveriges allmänna exportförening D. Belin och e. o. amanuensen i kammarrätten F. E. O. Hedelius; *förste kanslist*: revisorn i domänstyrelsen H. J. Modigh; *registrator*: t. f. förste kanslisekreteraren I. Myrberg; *kanslister*: t. f. sekreteraren i telegrafstyrelsen F. W. Funch, juris doktorn H. af Trolle, e. o. notarien i generaltullstyrelsen E. A. Carlén, e. o. tjänstemannen i generalpoststyrelsen C. M. W. Stenwall, juris studeranden G. A. von Krusenstjerna och juris studeranden T. Vide; *förste vaktmästare*: Carl O. Eriksson; *vaktmästare*: W. Willberg, K. J. G. Carlsson, Chr. Jensen, G. Tillman, J. E. Lundvall, G. Henrik Eriksson, N. T. Karlkvist, M. Jonas Eriksson, A. E. Lager, E. A. Andersson och E. Englund. Åt Jensen hade tillsvidare uppdragits att ombesörja utdelning av postförsändelser till kammarens ledamöter m. m.

Herr förste vice talmannen erhöll på begäran ordet och yttrade:

Jag hemställer, att kammaren måtte besluta att, i likhet med vad vid föregående års riksdag var fallet, tillsätta två tillfälliga utskott, vardera med 7 ledamöter, men denna gång med 4 suppleanter.

Denna hemställan bifölls.

Herr talmannen föreslog, det kammaren ville besluta att vid sammanträde, som komme att hållas lördagen den 20 innevarande månad, företaga val av ledamöter och suppleanter i de nu beslutade utskotten.

Detta förslag antogs.

Herr talmannen yttrade:

Vi övergå nu till valen, och ber jag att dessförinnan få uppläsa första paragrafen av Kungl. Maj: ts nådiga stadga angående val till riksdagens utskott den 26 maj 1909:

»Val av ledamöter i utskott skall förrättas med valsedlar, å vilka före namnen utsatts partibeteckning (partinamn eller annan beteckning i ord för viss grupp av riksdagsmän eller för viss meningsriktning), men vilka i övrigt äro omärkta.

Namnen skola å valsedeln uppföras i en följd, det ena under det andra.

Valsedlarna skola för att bliva gällande vara enkla, slutna, hoprullade och fria från överstrykningar. Sedel må ej upptaga flera, men väl färre namn än det antal personer valet avser. Där något namn å sedeln är tvetydigt, gälle den dock för övriga namn.»

Jag ber att noga få inskräpa, att man icke får stryka över ett namn och skriva ett annat i stället.

Ytterligare ber jag att få inskräpa, att — något som ofta försummas — innan valsedelns avlämnas, den s. k. rubriken borttages, emedan dess kvarlämnande föranleder valsedelns kasserande.

Företogs val av tio ledamöter i konstitutionsutskottet. Därvid avlämnades 131 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Strömberg, G. A.,
,, Clason,
,, Hellberg,
,, Thulin,
,, Ekman, K. J.,
,, Ljunggren, A.,
,, Reuterskiöld,
,, Hansson, G. W.,
,, von Geijer,
,, Lyberg.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Anställdes val av tolv ledamöter i statsutskottet. Därvid avlämnades 120 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Lindblad,
,, Swartz,
,, Kvarnzelius,
,, andre vice talmannen Nilsson,
,, Nilsson i Skottlandshus,
,, förste vice talmannen Lamm,
,, Nilsson i Gränebo,
,, Olsson, Oscar,
,, Widell,
,, Ekman, C. G.,
,, Nilsson, Johan, i Malmö,
,, Bergqvist.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Företogs val av tio ledamöter i bevillningsutskottet. Därvid avlämnades 109 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Nilsson, Gustaf, i Kristianstad,
,, Antonsson,
,, Rosén,
,, Wigforss,
friherre Fleming,
herr Rune,
,, Wohlin,
,, Björnsson,
,, Boman,
,, Pers.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Anställdes val av åtta ledamöter i bankoutskottet. Därvid avlämnades 99 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Lindley,
,, Gustafsson, K. J. A.,
,, Öhngren,
,, Walles,
,, Enhörning,
,, Vindahl,
,, Johansson i Friggeråker,
,, Malmberg.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Företogs val av åtta ledamöter i första lagutskottet. Därvid avlämnades 99 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Larsson, Jacob,
,, Rogberg,
,, Leander,
,, Klefbeck,
,, Hederstierna,
,, Larson, Edw.,
,, Westman,
,, Sandegård.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Anställdes val av åtta ledamöter i andra lagutskottet. Därvid avlämnades 98 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Petrén, Alfred,
,, von Sydow,
,, Petrén, Bror,
,, Linder,
greve Spens,
herr Hult,
,, Tjällgren,
,, Hansson, Sigfrid.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Företogs val av åtta ledamöter i jordbruksutskottet. Därvid avlämnades 80 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Persson, Nils,
,, Sederholm,
,, Hellström, P.,
,, Norin,
,, Boberg,
,, Ingeström, Å.,
,, Elisson,
,, Dalberg.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Anställdes val av åtta ledamöter i utrikesnämnden. Därvid avlämnades 93 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Trygger,
,, Möller,
,, Ekman, C. G.,
,, Lindblad,
,, Swartz,
friherre Adelswärd,
herr Wohlin,
,, Wigforss.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i nämnden.

På framställning av herr talmannen beslöts, att riksdagens kansli-deputerade skulle genom utdrag av protokollet underrättas om kam-marens val av ledamöter och suppleanter i utrikesnämnden samt an-modas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till den skrivelse i ämnet, som borde till Konungen avlåtas.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet den av herr *Nilsson, Gustaf*, väckta motionen, nr 1, om anstånd med fortsatt utar-rendering av Bäckaskogs kungsgård m. m.

Efter föredragning av de denna dag avlämnade kungl. propositio-nerna blev propositionen nr 2 på begäran bordlagd, varemot propositio-nen nr 6 nu hänvisades till bankoutskottet.

Ordet lämnades härefter till herr andre vice talmannen, som anförde:

Jag hemställer, att kammaren måtte besluta, att Kungl. Maj:ts proposition nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budget-året 1923—1924, skall sättas sist på föredragningslistan för morgonda-gens plenum.

Denna hemställan bifölls.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sam-manträde avslutades kl. 12,12 på dagen.

In fidem
G. H. Berggren.

Tisdagen den 16 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Justerades protokollen för den 10, 11 och 12 innevarande månad.

Företogs val av tretton suppleanter i konstitutionsutskottet. Därvid avlämnades 114 godkända valsedlar, alla med partibeteckning "den gemensamma listan" och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Norling,
,, Stendahl,
,, Almkvist,
,, Larsén,
,, Svensson i Kompersmåla,
,, Johansson, A. W.,
,, Gustafsson i Benestad,
,, Pauli,
,, Nilsson i Östrabo,
,, Andersson, E. B.,
,, Eriksson i Ljusdal,
,, Vrang,
,, Jonsson, E.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Anställdes val av femton suppleanter i statsutskottet. Därvid avlämnades 103 godkända valsedlar, alla med partibeteckning "den gemensamma listan" och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Tengdahl,
,, Hallin,
,, Pålsson,
,, Asplund,
,, Jeansson,
,, Bergman, I.,
,, Andersson i Eliantorp,
,, Lindqvist,
,, Rooth,

herr Pettersson, O., i Olovstorp,
,, Bergström,
,, Johansson, J. B., i Fredrikslund,
,, Strutz,
,, Johansson i Hälsingborg,
,, Pettersson i Västerås.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Företogs val av tretton suppleanter i bevillningsutskottet. Därvid avlämnades 90 godkända valsedlar, alla med partibeteckning "den gemensamma listan" och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Björkman,
,, Vennersten,
,, Svensson, I.,
,, Carlsson i Ystad,
,, Heyman,
,, Johansson, J. P.,
,, Ericson i Obergå,
,, Wahl,
,, Jönsson i Slätåker,
,, Carlsson, C. A., i Gävle,
,, Carlsson, Olof,
,, Andersson i Hedsta,
,, Bergman, Johan.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Anställdes val av åtta suppleanter i bankoutskottet. Därvid avlämnades 62 godkända valsedlar, alla med partibeteckning "den gemensamma listan" och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Berge,
,, Andersson, S. E., i Hägelåker,
,, Bondeson,
,, Carlsson, Olof,
,, Lindgren,
,, Abrahamsson,
,, Bodin,
,, Ström.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Företogs val av åtta suppleanter i första lagutskottet. Därvid avlämnades 55 godkända valsedlar, alla med partibeteckning "den gemensamma listan" och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Berglund,
 ,, Carlsson, Johan, i Hällsbäck,
 ,, Bergman, Johan,
 ,, Julin,
 ,, Lindgren,
 ,, von Stockenström,
 ,, Svensson i Eskhult,
 ,, Åström.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Anställdes val av elva suppleanter i andra lagutskottet. Därvid avlämnades 48 godkända valsedlar, alla med partibeteckning "den gemensamma listan" och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Thorberg,
 ,, Frändén,
 ,, von Koch,
 ,, Lindhagen,
 ,, Svensson i Kompersmåla,
 fröken Hesselgren,
 herr Schedin,
 ,, Franzén,
 ,, Lundell,
 ,, Carlsson, C. A., i Gävle,
 ,, Wahl.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Företogs val av åtta suppleanter i jordbruksutskottet. Därvid avlämnades 58 godkända valsedlar, alla med partibeteckning "den gemensamma listan" och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Eriksson i Ljusdal,
 greve Wachtmeister,
 herr Andersson, K. A.,
 ,, Lindstrand,
 ,, Lundell,

herr Andersson, E. B.,
,, Gabrielsson,
,, Åström.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Anställdes val av åtta suppleanter i utrikesnämnden. Därvid avlämnades 57 godkända valsedlar, alla med partibeteckning "den gemensamma listan" och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Clason,
,, andre vice talmannen Nilsson,
,, Hellberg,
,, Thorberg,
,, Nilsson i Skottlandshus,
,, von Sneidern,
,, Nilsson i Gränebo,
,, Nilsson, G., i Kristianstad.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i nämnden.

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts proposition nr 2, med förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. m., hänvisades propositionen, såvitt den angick pensionsväsendet, till bankoutskottet, i vad propositionen rörde jordbruksärenden, till jordbruksutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Herr *Ekman, Karl Johan*, väckte en motion, nr 2, om skrivelse till Konungen rörande viss ändring av bestämmelserna angående tjänstledighetsavdrag för befattningshavare vid statsdepartementet och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen.

Denna motion blev på begäran bordlagd.

Herr *Klefbeck* väckte en motion, nr 3, om ändring av § 8 i förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm.

Motionen hänvisades till konstitutionsutskottet.

Herr *Leander* väckte följande motioner:

nr 4, om årligt understöd åt avlidne daglönaren å flottans varv i Karlskrona Karl Oskar Jonassons änka;

nr 5, om understöd åt avlidne f. d. vaktkonstapeln Lars Johan Antonssons änka; och

nr 6, om ändring av 2 § i lagen angående verkställighet i vissa fall av straff, ådömt genom icke laga kraft ägande utslag.

Dessa motioner hänvisades, nr 4 och 5 till bankoutskottet samt nr 6 till behandling av lagutskott.

Avgåvos och hänvisades till jordbruksutskottet nedannämnda motioner:

nr 7, av herr *Gabrielsson*, om sänkning av räntan å vissa av staten utlämnade egnahemslån; och

nr 8, av greve *Wachtmeister*, om anslag till förekommande och hämmande av tuberkulossjukdomar hos nötkreatur m. m.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 12,04 på dagen.

In fidem
G. H. Berggren.
